

Když se ráno vracel do města, dostal hlad. ¹⁹ Spatřil u cesty fíkovník a šel k němu; ale nic na něm nenalezl, jen listí. I řekl mu: "Ať se na tobě na věky neurodí ovoce!" A ten fíkovník najednou uschl. ²⁰ Když to učedníci viděli, podivili se: "Jak najednou ten fíkovník uschl!" ²¹ Ježíš jim odpověděl: "Amen, pravím vám, budete-li mít víru a nebudete pochybovat, učiníte nejen to, co se stalo s fíkovníkem; ale i kdybyste této hoře řekli: 'Zdvihni se a vrhni se do moře' - stane se to. ²² A věříte-li, dostanete všechno, oč budete v modlitbě prosit."

Sestry a bratři,

všimli jste si toho? Ježíš zde proklíná. Na první poslech je to podezřelé. Ježíš a takovéto prokletí, takovéto negativní přání, které vede k uschnutí stromu? Není to překvapivé?

Uvědomme si, že Ježíš jinak vlastně nikde neproklíná, nezavrhuje, tohle je, pokud vím, naprostá výjimka. Proto možná tak zaskočí a překvapí. Ten oddíl mě trochu provokuje. Jak to máte vy? Možná protože mám s Ježíšem je spojeného úplně něco jiného. Ježíš ve svém působení nezlořečí, nýbrž naopak přeje dobré, žehná. Vyjmenujme si z jeho činnosti: Ježíš neodsuzuje, ale přijímá zpět hříšníky. Ježíš se nevyžívá v nemocech, naopak pomáhá a uzdravuje. Jeho podobenství často řeší přijetí a nalezení ztracených. Takhle rozumíme přeci Ježíši – je zpodobněním milosrdného Otce, je to odpouštějící Kristus – Mesiáš. Spasitel, který odpouští i na kříži zločincovi. Samozřejmě ohradí se proti farizeům pro tvrdost jejich srdcí, ale proklínání. Říkám to, abychom pochopili širší kontext Ježíšova života.

Sestry a bratři, ovšem ta otázka nicméně zůstává: **Jak je to možné, proč se nám dostal sem takovýto text?** Pro pochopení se musíme podívat na kontext. Jednak Ježíš je hladový, což je řekněme primární příčina, nebo důvod k velké rozmrzelosti. Když je člověk hladový a má něco dělat, to není úplně dobrá konstalace, může z toho být i dost rozmrzelý. Tak na první dobrou to vypadá, že Ježíš neudržel na uzdě své emoce. Jde hladový do města, asi to ráno vůbec nic nepojedl. Vidí strom a to dobrý fíkovník, začne se těšit na sladkou snídani (jedli jste někdy čerstvé fíky?), a když dorazí tak nic. No tohle, jak to? Hrom aby do toho stromu uhodil... . Dovedu si to velmi živě představit.

Nezdá se nám to vlastně dost lidské, emocionální, neukazuje se tady Ježíš jako pravý člověk? Člověk totiž není robot, jsme cítící bytosti, tohle by se nás dotklo. Já jsem si to shrnul pod sousloví: zklamané očekávání. To se nám asi všem stává. Jdeme domů, člověk se těší na dobrou večeři a hle, nic: prázdná lednice. Ve škole napíšeme písemku, myslíme si, že zdárně a dobře a místo pochvaly přijde výsledná známka za 4 či za 5. Prostě Ježíš má také své prožívání, svá očekávání, je nám i v tomto podobný.

Dobře, podívejme se na ten širší kontext, ten nám dále ještě napoví. Matouš tenhle oddílek řadí do dění v Jeruzalémě a speciálně po tzv. vyčištění Chrámu, další symbolická věc, stejně jako vjezd do Jeruzaléma. Jak to tam bylo? Ježíš je líčen jako člověk zaujatý pro svou věc, jako bytost zdravě nahněvaná, muž, který je takřikajíc v ráži. Jistě ti směnárníci plnili svou funkci v jeruzalémském chrámu – ta směna za oběti byla nutná, přece nebudou lidé vláčet nějaké obětní dobytče, je třeba si koupit to holoubě jako obětní dar, tak to chodilo, navíc bylo potřeba směnit i mince, římské ani řecké mince např. ve Chrámu nebyly použitelné, tedy jejich přítomnost v Chrámu měla velkou racionalitu. Ovšem Ježíši se to přesto nelíbilo. **Vidí, že se chrám stává něčím, čím by neměl být.** Možná ve smyslu, když už to tak musí být tak mimo Chrám. Patrně nebylo v silách, aby zpřevracel všechny stoly směnárníků, tzv. nádvoří pohanů bylo veliké, ale jako byl to takový symbolický čin. **V kostele má jít přece o modlitbu, usebrání, tedy setkání se s Bohem.** Tedy také zde vidíme jisté nahněvání, tentokrát na pořádky v této svaté instituci.

Sestry a bratři, když se podíváme ještě do širšího kontextu, tak se setkáme i s poměrně tvrdými podobenstvími – třeba podobenství o dvou synech nebo o zlých vinařích. Jednoduše řečeno vypráví tam o správcích, lidech, kteří mají odpovědnost a tu neunesou a stanou se z nich zlí lidé, lidé kteří se chovají sobecky a velmi tvrdě. Nad těmi nebude mít Pán vinice slitování. Čili Boží hněv tu je.

Sestry a bratři, co tím chci říci, celý ten kontext se točí kolem jedné věci, že to poslání a úkol, ta nádherná věc, jako být správcem boží vinice, jako být v chrámě, jako se starat o Boží věci se může zvrtnout. Prostě lidé, správci, řekněme duchovní správci a představitelé – tehdy kněží, aristokracie, saduceové, se začnou chovat neodpovědně (před Pánem Bohem) a sobecky. To se může stát a proti těmto vytáhne Ježíš silná slova, drsná podobenství. Ježíš se **zde zachová jako prorok.** Proroci byli často lidi, kteří říkali věci bez nějakých příkras, dnes bychom řekli až necitlivě, nezaobaleně. Jedno takové slovo o postu jsme četli. V podstatě lidem

dost vynadali. Jak, že si představují ten post, když jsou ve svém okolí tvrdí ba nelítostní – o návratu k pravému postu jsme dnes četli u Izajáše.

Co by asi dnes říkali lidem? Vidíme zde nějaký prorocký hlas? Možná by se týkal soucitu s lidmi, kteří na tom nejsou tak dobře. Možná by směřoval do míst, kde se dnes válčí a trpí nevinní. My si žijeme dobře a jsme unavení pohledem na trpící. Myslím, že toto by jim vadilo.

Sestry a bratři, vraťme se ještě k fikovníku. To je strom, který je v Palestině naprosto běžný. Více než jednou v roce rodí sladké hruškovité plody. Je spojován s vinnou révou jako symbol pokoje a plodnosti. A tady bych navázal a zdůraznil, že Ježíšovi jde o symbolický akt. **To, co měl fikovník činit, nést ovoce pokoje, nečiní. Réva je jalová, fikovník bez ovoce. Tam, kde měl být pokoj, je nepokoj, zákoníci, mudrci a kněží vedou lid do záhuby.** Vzpomeňme na slova Ezechielova o pastýřích, kteří přestali pást ovce a pasou sebe (Ez 34). Místo chrámu je jen „náboženský“ provoz. Místo skutečné oběti jen zdroj příjmů a bohatství. Místo ovoce požehnání, dobrého života, života v lásce, rozdělení a panovačnost. (Ano, Chrám byla mocná a bohatá instituce).

Sestry a bratři, mám za to, že dnes je situace přece jen dost odlišná. Kostely nejsou místa bohatství a moci. Jistě, někdy tu jsou dozvuky této mocenské tradice zejména u římských katolíků, ale to jsou jen ozvěny, které utichají. Církve dnes, alespoň v české kotlině jsou takové spíše chudé popelky. **Jde spíš o to, co u nás najdou kolemjdoucí? Co najdou ti unavení a hladovějící? Budeme věrni Ježíšovu odkazu být tou solí země?**

Na závěr: co si z prokletí fikovníku vzít? V první řadě, je třeba chápat Ježíše jako hladového člověka, který potřebuje ovoce a strom nenabídne nic než jen okrasné listy. To je lidsky k vzteku. Pak jej můžeme vidět jako proroka i Soudce, který to vidí jako velké selhání a takový strom odsoudí. I to je v Bibli. Na nás je, abychom se neocitli v pozici neplodného, jalového stromu, nýbrž abychom byli solí země, abychom nesli lásku. **Budme jako réva, která dává dobré, pěkné víno, budme jako fikovník, který nese sladké plody, dobré pro občerstvení kolemjdoucích lidí vyčerpaných, hladových, vyhořelých, lidí bez naděje a víry. O tom je té půst. Amen.**